

ΕΤΟΣ 73ον

30 Νοεμβρίου 2025

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 48 (3783)

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΠΑΤΕΡΑΣ

Ὡς αὐθεντικός Πνευματικός Πατέρας ὁμιλεῖ στοὺς Κορινθίους ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἐπισημαίνει, μάλιστα, ὅτι μπορεῖ πολλοὶ νά μιλοῦν καί νά διδάσκουν γιά τόν Χριστό, μόνον ἐκεῖνος ὅμως εἶναι Πατέρας τους Πνευματικός, γιατί ἐκεῖνος τούς γέννησε ἐν Χριστῷ, διά τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Εἶναι Πατέρας τους, γιατί ὑπέστη τόν πνευματικό τοκετό, ἀπό τόν ὁποῖο προκύπτει πνευματική σχέση ἰσχυρή καί εὐλογημένη, ἀνώτερη ἀκόμα καί ἀπό τή σαρκική.

Ἡ πολυδιάστατη πνευματική πατρότητα

Τό πρόσωπο τοῦ Πνευματικοῦ Πατρός εἶναι κατοχυρωμένο, διαχρονικά, στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας. Ποῖός, ὅμως, εἶναι ὁ αὐθεντικός Πνευματικός Πατέρας, ὁ ὁποῖος διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στήν πνευματική πορεία τῶν πιστῶν; Σύμφωνα μέ λόγιο Ἱεράρχη: «Πρέπει ὁ Πνευματικός νά εἶναι ὄντως “πνευματικός”, νά εἶναι πατέρας, νά εἶναι ἱερέας, νά μπορεῖ νά λειτουργεῖ, νά προσεύχεται, νά ξέρει νά ἀκουμπάει στόν Θεό καί νά μήν εἶναι ἕνας ἀπλός κοινωνικός ἐργάτης, πού κάνει ἕνα θρησκευτικό “χόμπι”. Ὁ Πνευματικός δέν εἶναι σύμβουλος, πού δίνει συμβουλές, δέν εἶναι δάσκαλος, πού διδάσκει, οὔτε εἰσαγγελέας, πού ἐλέγχει. Ὁ Πνευματικός εἶναι πατέρας, πού ἀγκαλιάζει, φίλος, πού ἐλευθερώνει, ἀδελφός, πού συγχωρεῖ· εἶναι μυσταγωγός, πού ἱεουργεῖ τό μυστήριο τῆς ψυχῆς. Δέν εἶναι αὐτός πού ξέρει, εἶναι αὐτός πού ἀγαπᾷ τόν Θεό, ὡς Πατέρα του, καί τόν κάθε ἄνθρωπο, ὡς παιδί τοῦ Θεοῦ. Ὁ Πνευματικός ἔχει τήν χάρη τῆς Ἱερωσύνης, ἀρκεῖ νά τήν κρατάει ζεστή καί ἐνεργό μέσα του. Ἄν ἔτσι τή διατηρεῖ, τότε ὁ Θεός δίνει πολλά καί μέ πολλούς τρόπους».

Ἡ ἀγάπη καί ἡ ἀναγνώριση τήν ὁποία ὀφείλουμε στόν Πνευματικό μας Πατέρα, πρέπει νά εἶναι ἀνάλογη τοῦ ἔργου πού ἐπιτελεῖ στήν ψυχή μας.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Α΄ Κορ. δ΄ 9-16)

Τό αποστολικό έργο

Αδελφοί, ό Θεός ήμᾶς τούς αποστόλους έσχάτους απέδειξεν, ώς έπιθανατίους, ότι θέατρον έγενήθημεν τῷ κόσμῳ, και άγγέλους και ανθρώπους. Ημεῖς μωροί δια Χριστόν, υμεῖς δέ φρόνιμοι έν Χριστῷ· ήμεῖς άσθενεῖς, υμεῖς δέ ισχυροί· υμεῖς ένδοξοι, ήμεῖς δέ άτιμοι. Άχρι τῆς άρτι ώρας και πεινωόμεν και διψῶμεν και γυμνητεύομεν και κολαφιζόμεθα και άστατοῦμεν και κοπιῶμεν έργαζόμενοι ταῖς ίδίαις χερσί· λοιδορούμενοι εύλογοῦμεν, διωκόμενοι άνεχόμεθα, βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν· ώς περικαθάρματα τοῦ κόσμου έγενήθημεν, πάντων περίψημα έως άρτι. Ούκ έντρέπων ήμᾶς γράφω ταῦτα, άλλ΄ ώς τέκνα μου άγαπητά νουθετῶ. Έάν γάρ μυρίους παιδαγωγούς έχητε έν Χριστῷ, άλλ΄ ού πολλούς πατέρας· έν γάρ Χριστῷ Ίησοῦ δια τού εύαγγελίου έγώ ήμᾶς έγέννησα. Παρακαλῶ οὖν ήμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθε.

Ό άγιος Γρηγόριος ό Παλαμᾶς διδάσκει σχετικῶς: «Πόσο πολύ πρέπει νά τιμήσεις και ν΄ άγαπήσεις εκείνον πού έγινε πνευματικός πατέρας σου; Εῖναι εκείνος πού σέ μεταποίησε από τό εῖναι στό “εύ εῖναι”, σοῦ μετέδωσε τόν φωτισμό τῆς γνώσεως, σοῦ δίδαξε τή φανέρωση τῆς αλήθειας, σέ αναγέννησε δια τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας, σοῦ άνέθεσε τήν έλπίδα τῆς αναστάσεως, τῆς άθανασίας και τῆς αδιάδοχης βασιλείας και κληρονομίας, σέ κατέστησε, άπ΄ τούς άνάξιους, άξιο τῶν αιώνιων άγαθῶν και ούράνιο, αντί έπίγειο, και αιώνιο, αντί πρόσκαιρο, και υιο και μαθητή, όχι ανθρώπου, αλλά τοῦ Θεανθρώπου Ίησοῦ Χριστοῦ, ό όποῖος σοῦ χάρισε τό πνεῦμα τῆς υιοθεσίας...».

Ή όφειλόμενη τιμή και ύπακοή

Έπειδή ό Πνευματικός Πατέρας διαδραματίζει τέτοιον σπουδαίο ρόλο στην πνευματική μας ζωή, τοῦ όφείλουμε τιμή και ύπακοή, καθώς λειτουργεῖ ως ή ασφαλής όδός πού μᾶς ένώνει μέ τόν Θεό. Γι΄ αυτό και αοίδιμος και κατά Θεόν σοφός πνευματικός πατήρ πλήθους χριστιανῶν έλεγε: «Εῖναι προτιμότερο νά τά χαλάσεις μέ τόν Θεό, παρά μέ τόν Πνευματικό. Διότι, εάν τά χαλάσεις μέ τόν Θεόν· ό πνευματικός σου θά σέ συμφιλιώσει πάλι μέ τόν Θεόν, εάν όμως, τά χαλάσεις μέ τόν Πνευματικόν, άποκόπτεται ό δρόμος προς τόν Θεόν».

Στήν έκκοσμηκευμένη έποχή μας θεωρεῖται περιττή ή παρουσία τοῦ Πνευματικοῦ Πατρός στή ζωή τῶν ανθρώπων. Και μόνο ή προβολή του από τήν Έκκλησία ως πνευματικῆς αὔθεντίας –έφόσον, πάντοτε, πληροῖ τις άπαραίτητες προς τοῦτο προϋποθέσεις– προκαλεῖ εἰρωνεία ή και

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Ἀδελφοί, νομίζω ὅτι ἐμᾶς τούς ἀποστόλους ὁ Θεός μᾶς ἔδειξε στήν τελευταία δέση ὡς μελλοθανάτους, γιατί γίναμε θέαμα σέ ὅλον τόν κόσμον, καί στούς ἀγγέλους καί στούς ἀνθρώπους. Ἐμεῖς θεωρούμαστε μωροί χάριν τοῦ Χριστοῦ, ἐνῶ ἐσεῖς εἶστε φρόνιμοι κατά Χριστόν. Ἐμεῖς εἴμαστε ἀδύνατοι, ἐνῶ ἐσεῖς εἶστε δυνατοί. Ἐσεῖς εἶστε τιμημένοι, ἐνῶ ἐμεῖς εἴμαστε χωρίς τιμές. Μέχρι αὐτή τήν ὥρα καί πεινώμε καί διψᾶμε καί εἴμαστε γυμνοί καί δεχόμαστε ραπίσματα καί δέν ἔχουμε μόνιμη κατοικία, καί κουραζόμαστε ἐργαζόμενοι μέ τά ἴδια μας τά χέρια. Ὅταν μᾶς θρίζουν, ἐμεῖς ἀπαντᾶμε μέ καλά λόγια· ὅταν μᾶς καταδιώκουν, κάνουμε ὑπομονή· ὅταν μᾶς συκοφαντοῦν, μιλάμε μέ καλοσύνη. Ἐχουμε γίνει σάν σκουπίδια ὅλου τοῦ κόσμου, μέχρι αὐτή τήν ὥρα θεωρούμαστε σκουπίδι ὅλων. Δέν τά γράφω αὐτά γιά νά σᾶς κάνω νά ντραπεῖτε, ἀλλά γιά νά σᾶς συμβουλεύσω σάν ἀγαπητά μου τέκνα. Γιατί, πράγματι, μπορεῖ νά ἔχετε χιλιάδες δασκάλους στήν κατά Χριστόν ζωή σας, δέν ἔχετε ὅμως πολλούς πατέρες, γιατί στήν ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ ζωή σας ἐγώ σᾶς γέννησα διά τοῦ εὐαγγελίου. Λοιπόν, σᾶς παρακαλῶ νά γίνετε μιμητές μου.

(Ἀπό τή νέα ἔκδοση: Ἡ Καινή Διαθήκη, τό πρωτότυπο κείμενο μέ νεοελληνική ἀπόδοση τοῦ ὁμοτ. καθηγ. Χρ. Βούλγαρη, ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ)

ἀποστροφή, γιατί ἡ ἐποχή μας ἀρνεῖται τίς αὐθεντιές, ἀποθεώνει τόν ἐγωισμό καί ὑποτιμᾷ τήν ἐκκλησιαστική ζωή. Γι' αὐτό, εἶναι πράξη ἀντίστασης στό ρεῦμα τῆς ἐποχῆς νά ἔχει κανεῖς Πνευματικό Πατέρα, νά διασώζει μαζί του εὐλογημένη σχέση πνευματικῆς ἐλευθερίας καί ἀποδοχῆς, ἀναζητώντας τήν πνευματική καθοδήγηση καί τήν ἀπαλλαγή ἀπό τό ἄχθος τῶν ἀμαρτιῶν.

Τό μήνυμα πού στέλνει ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν σήμερα εἶναι ὅτι χρειαζόμαστε στήν πνευματική μας ζωή «χειραγωγόν εἰς Χριστόν», ἀπλανή ὁδηγό, ἄγγελο φωτεινό, πού θά μᾶς ὀδηγήσει, μέ ἀσφάλεια, στόν δρόμο τῆς πνευματικῆς μας τελειώσεως. Ὅσοι τόν διαθέτουμε, ἄς τόν ἀξιοποιήσουμε, ἀνανεώνοντας καί ἐμπλουτίζοντας τή σχέση μας μαζί του. Ὅσοι δέν τόν διαθέτουμε, ἄς τόν ἀποκτήσουμε, γιά ν' ἀποκτήσει νόημα ἀληθινό καί προοπτική αἰωνιότητος ἡ ζωή μας. Γένοιτο!

Ἀρχιμ. Ἐ. Οἰκ.

ΕΡΑΝΟΣ ΤΗΣ «ΗΜΕΡΑΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ»

Αὐτές τίς ἡμέρες διεξάγεται ὁ Ἔρανος τῆς Ἀγάπης γιά τήν ἐνίσχυση τῶν Ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων. Μέ τήν πρόθυμη συμμετοχή σας, μικρή ἢ μεγάλη, γινόμαστε ὅλοι μαζί συμμέτοχοι στό πολύπλευρο φιλανθρωπικό καί κοινωνικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας, ιδιαίτερα μέσα στίς δύσκολες ἡμέρες πού διαβύουμε. Ἡ κάθε προσφορά εἶναι πολύτιμη καί καρπός ἀγάπης καί ἐλπίδας!

30 Νοεμβρίου 2025: ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ
Φρουμεντίου επισκόπου Ίνδίας (Αιθιοπίας) († 380), Αλεξάνδρου Μηθύμνης.
Ἦχος: πλ. δ΄ – Ἐωθινόν: Γ΄ – Ἀπόστολος: Α΄ Κορ. δ΄ 9-16 – Εὐαγγέλιον: Ἰωάν. α΄ 35-52.
Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 7 Δεκεμβρίου, Γ΄ Λουκᾶ.
Ἀπόστολος: Ἐφεσ. ε΄ 8-19 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ιγ΄ 10-17.

Νέα πατερική έκδοση τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ
(Α΄ ἔκδ., σχῆμα 14x21 ἑκατ., σελ. 416)

Ὁ ἑκατοστός (100^{ος}) τόμος τῆς βραβευμένης ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν σειρᾶς «Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων» (ΒΕ-ΠΕΣ) περιέχει τὸ ΙΑ΄ μέρος τῶν ἐρμηνευτικῶν ἔργων τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Ὁ παρῶν 100^{ος} τόμος περιλαμβάνει τὸ Β΄ μέρος τοῦ ἐρμηνευτικοῦ Ὑπομνήματος στὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, ὁμιλίαις ΚΑ΄ - ΝΑ΄, πού ἀναλύει τὰ κεφάλαια Ματθ. 6,24-15,2. Τὸ σπουδαῖο αὐτὸ ἔργο διασώζει καὶ προβάλλει τὸ πρωτότυπο κείμενο τοῦ ἱεροῦ πατρός, μὲ ἀγιογραφικὸ ὑπομνηματισμὸ καὶ ἐπισημονικὴ ἐπιστάσια καὶ ἐπιμέλεια τοῦ ὁμοτ. καθηγ. Κωνσταντίνου Λιάκουρα. Ὁ τόμος ὀλοκληρώνεται μὲ Πίνακα χωρίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς, καθὼς καὶ μὲ Πίνακα θεμάτων, ὀνομάτων καὶ πραγμάτων, μὲ τὴν ἐπιμέλεια τῆς Ζωῆς Ἀλεξάνδρη καὶ τοῦ Γεωργίου Μπάτζιου.

Παρακολουθήστε τὸ Πρόγραμμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (www.ecclesia.gr)

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: Κάθε Σάββατο καὶ ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τὸ κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου), Ἀθήνα.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Μητροπολίτης Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διεκπεραίωση, τηλ. 210.7272.388. Ὑπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ΄ ὅλο τὸν κόσμον μὲσω Διαδικτύου: www.apostoliki-diakonia.gr